

Opakování 2. deklinace

Přeložte a vytvořte požadované pády:

	nová metoda	levá ledvina	hodný zubař	zlomený loketní výběžek
nom. sg.				
ak. sg.				
abl. sg.				
gen. pl.				
gen. sg.				

Pozn. nový: *novus, a, um*

hodný: *bonus, a, um* (tj. „dobrý“)

Vyberte substantiva 2. deklinace:

manus, ūs, f.

humus, ī, f.

acūtus, a, um

dentista, ae, m.

corpus, oris, n.

enteron, ī, n.

fossa, ae, f.

genū, ūs, f.

līberī, ōrum, m.

cancer, crī, m.

propter

ulcus, eris, n.

Spojte substantiva s adjektivy:

oculo

crasso

virus

ignotorum

puer

dextrum

intestino

nigra

locorum

nigro

sambuco

contagiosum

ophthalmon

validus

Pozn. *contagiosus, -a, -um*

nakažlivý

niger, -gra, -grum

černý

locus, -i m.

místo

Spojte s předložkou a přeložte

- Post (fractura radii traumatica)
- In (lagoena aquae purae)
- E (vestibulum sinistrum)
- Ante (fractura fibulae sinistrae aperta)
- Sub (tonsilla palatina dextra)
- In (arteria nutricia humeri)
- In (ostium tubae auditivae)
- Ante (ruptura ligamenti lati)

Opravte chyby

- massa pro suppositoria
- in periodo longo
- in hilo ovario
- tuberculi costarum
- mixtura cum ricini olei
- post fracturam costae
- nuclei ruberi
- in ostio venae cavo

3. deklinace

3. deklinace: charakteristické rysy

➤ Substantiva všech tří rodů

- *abductor, ōris, m.*
- *pelvis, is, f.*
- *forāmen, inis, n.*

➤ N. sg. – různá zakončení

G. sg. – vždycky **-is** (nutno pamatovat)

➤ základ pro ostatní pády získáme odtržením koncovky **-is** od G. sg. (kmen)

- *abductor, abductōris -> abductōr-*
- *pelvis, pelvis -> pelv-*
- *forāmen, forāminis -> forāmin-*

Určete genitivní kmen substantiva

corpus, oris, n.	corpor-	cervix, icis, f.	cervic-
cutis, is, f.	cut-	pectus, oris, n.	pector-
caput, itis, n.	capit-	abdomen, inis, n.	abdomin-
os, oris, n.	or-	crus, cruris, n.	crur-
pollex, icis, m.	pollic-	pes, pedis, m.	ped-
femur, oris, n.	femor-	hallux, ucis, m.	halluc-
frons, frontis, f.	front-		
auris, is, f.	aur-		

Rozdělení dle typu kmene

- substantiva 3. deklinace se dle typu kmene dělí do dvou skupin
 - a) i-kmeny
 - maskulina a feminina:
 - ✦ stejnoslabičná substantiva (v nom. a gen. shodný počet slabik)
 - *a-xis, a-xis, m.*
 - *pub-ēs, pub-is, f.*
 - ✦ substantiva zakončená v nom. sg. na -s nebo -x, která mají genitivní kmen zakončen na skupinu souhlásek:
 - *dens, dentis, m.*
 - *pars, partis, f.*
 - neutra zakončená v nom. sg. na -e, -al nebo -ar
 - *rēte, rētis, n.*; *anim^{al}, ālis, n.*; *calc^{ar}, calcāris, n.* („ostruha“)
 - b) souhláskové kmeny (ostatní)
 - ✦ *pulmō, pulmōnis, m.* ; *cervīx, cervīcis, f.*; *abdōmen, abdōminis, n.*

Maskulina a feminina

i-km.: **auris, is f.** (ucho)

Pád	Singulár	Plurál
nom.	auris	aur-ēs
gen.	auris	aur-ium
ak.	aur-em	aur-ēs
abl.	aur-e	aur-ibus

Souhl. km.: **pulmō, ōnis m.** (plíce)

koncovky jsou stejné až na genitiv plurálu:

aurium X **pulmonum**

Neutra

pád	singulár	plurál	singulár	plurál
nom.	animal	animāl- ia	corpus	corpor- a
gen.	animāl- is	animāl- ium	corpor- is	corpor- um
ak.	animal	animāl- ia	corpus	corpor- a
abl.	animāl- ī	animāl- ibus	corpor- e	corpor- ibus

Abl. sg. (*animālī* X *corpore*),

N.+Ak. pl. (*animālia* X *corpora*)

G. pl. (*animālium* X *corporum*)

Výjimky:

os, ossis n. (kost): gen. pl.: *ossium*

vās, vāsis n. (céva): v pl. se skloňuje podle *cerebrum*: *vāsa, vāsōrum...*

Podle jakého vzoru se budou skloňovat jednotlivá substantiva?

cutis, is, f.	cut-	cervix, icis, f.	cervic-
caput, itis, n.	capit-	pectus, oris, n.	pector-
os, oris, n.	or-	abdomen, inis, n.	abdomin-
pollex, icis, m.	pollic-	crus, cruris, n.	crur-
femur, oris, n.	femor-	pes, pedis, m.	ped-
frons, frontis, f.	front-	hallux, ucis, m.	halluc-

Řecká substantiva ve 3. lekci

hepar, hepatis n.	(<i>corpus</i>)
larynx, -ngis m.	(<i>pulmo</i>)
pharynx, -ngis m.	(<i>pulmo</i>)
phalanx, -ngis f.	(<i>pulmo</i>)

Příklad skloňování spojení substantiva 3. deklinace s adjektivem 1. a 2. deklinace

Singulár	Plurál
margō liber	marginēs liberī
marginis liberī	marginum liberōrum
marginem liberum	marginēs liberōs
marginē liberō	marginibus liberīs

Singulár	Plurál
cochlear parvum	cochleāria parva
cochleāris parvī	cochleārium parvōrum
cochlear parvum	cochleāria parva
cochleārī parvō	cochleāribus parvīs

Vyskloňujte

caput longum

cavitas magna

rete venosum

canalis palatinus